

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2023-261

13.4.2023

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – hvem er eier? – dispensasjon.

Klager har blitt ilagt gebyr for perioden fra og med 30.10.18 til og med 18.3.20. Kjøretøyet, en moped, ble administrativt avregistrert den 17.2.23, og det ble lagt til grunn at avregistreringstidspunktet var 19.3.20. Klager anfører at gebyret ikke er korrekt ilagt da han solgte mopeden i 1979, og at han ikke har hatt noen kontroll over dette senere. Personen som kjøpte mopeden er død, og det er vanskelig å dokumentere eierskiftet i ettertid. Klager har ved flere anledninger forsøkt å avregistrere mopeden, uten at dette har latt seg gjøre tidligere. Trafikksforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og har vist til at det fremgikk av Motorvognregisteret at mopeden var registrert og uforsikret frem til det ble avregistrert administrativt. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for å dispensasjon da klager hadde handlingsalternativer for å unngå gebyrileggelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Klager eide en moped som han hevder at han solgte videre i 1979. Det fremgår av Motorvognregisteret at klager var registrert som eier av mopeden per 5.11.84.

Klager stod oppført som eier av mopeden inntil den ble administrativt avregistrert. I vedtak fra Statens vegvesen datert 17.2.23 ble tidspunkt for avregistrering satt til 19.3.20, på bakgrunn av at klager henvendte seg til Statens vegvesen denne datoen.

Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet i perioden 10.12.13–20.3.14 var forsikret av en annen enn klager. Etter den 20.3.14 har kjøretøyet vært uforsikret, og det stod fortsatt oppført som uforsikret frem til avregistrering.

Etter at gebyrordningen trådte i kraft 1.3.18, ila Trafikksforsikringsforeningen klager gebyr for uforsikret kjøretøy. Gebyret ble ilagt 2.11.18 og løp f.o.m. 30.10.18.

Klager bestred gebyrileggelsen den 20.4.20 og fremla i den forbindelse et brev fra Statens vegvesen datert 31.1.20. Brevet gjaldt søknad om administrativ avregistrering og oppsummerte innholdet i klagers søknad.

Etter å ha mottatt klagen, tok Trafikksforsikringsforeningen kontakt med klager og etterspurte svar fra Statens vegvesen på søknaden, senest 2.6.20, uten at dette ble innsendt.

Trafikksforsikringsforeningen skrev vurdering i saken den 16.7.20. Klager fikk ikke medhold i klagen, og saken ble overført til Finansklagenemnda.

Klager sendte opprettholdelse av klagen den 10.9.20.

Sekretariatet vurderte saken 19.1.21, og klager fikk ikke medhold.

Klager v/fullmektig anmodet om ny vurdering av saken ved henvendelse 22.2.23.

Som følge av klagers anmodning kontaktet sekretariatet Trafikksforsikringsforeningen og ba om at det ble opplyst hvilken varsling som var foretatt i saken, samt om Trafikksforsikringsforeningen hadde forsøkt å komme i kontakt med klager på annen måte.

Trafikksforsikringsforeningen opplyste at gebyrkrav var sendt til klagers folkeregistrerte adresse og ikke var kommet i retur og dermed ble ansett for å være betryggende sendt.

Trafikksforsikringsforeningen oppga videre å ikke ha vært i kontakt med klager utover å sende gebyrkrav.

Klager har avvist at det er grunnlag for å ilegge ham gebyr og anfører at han ikke var eier av kjøretøyet i perioden. Kjøretøyet ble solgt i 1979.

Slik det fremgår av søknaden til Statens vegvesen ble kjøretøyet solgt i 1979 uten at salgsmelding ble innlevert. Klager har forsøkt å ta kontakt med kjøperen av kjøretøyet, ved å kontakte folk i området hvor vedkommende bodde, men funnet ut at vedkommende er død. Klager fremholder at det blir vanskelig å fremskaffe dokumentasjon for et forhold som ligger så langt tilbake i tid.

Klager har videre, mange ganger tidligere enn datoen den 19.3.20, forsøkt å få til en administrativ avregistrering, blant annet med personlig oppmøte ved Statens vegvesen, uten hell.

Klager fremholder at gebyret fra TFF har blitt en stor belastning, som har pågått over lang tid.

Klager har nå et påleggstrekk i sin uføretrygd på kr 1 600 pr. mnd.

Trafikksforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at gebyr for den uforsikrede perioden må betales. Det fremgår av Motorvognregisteret at kjøretøyet er registret og uforsikret. Det fremgår ikke av registeret at kjøretøyet verken har vært solgt eller avregistrert før ved den administrative avregistreringen 17.2.23.

Foreningen fremholder videre at alle gebyrkrav er sendt til klagers folkeregistrerte adresse og ikke har kommet i retur. Kravene anses dermed å være betryggende sendt.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at det ikke var grunnlag for å gi klager medhold. Fra sekretariatets avgjørelse hitsettes:

(...)

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikksforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17 a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

Du har anført at gebyret ikke kan ilegges da du ikke er eier av kjøretøyet. Kjøretøyet ble solgt i 1979.

Bilansvarslova § 15 bestemmer hvem som har plikten til å forsikre et kjøretøy. Det fremgår at det er eieren sitt ansvar å forsikre kjøretøyet. Plikten til å betale gebyr er i bilansvarslova § 17 a første ledd første punktum også knyttet til eieren. Det er følgelig eieren av det uforsikrede kjøretøyet som er ansvarlig for å betale gebyret.

Det fremgår av Motorvognregisteret at du er oppført som eier av kjøretøyet.

For å være "eier" må man etter en alminnelig språklig forståelse ha den faktiske disposisjonsretten til en gjenstand, og dermed mulighet til å råde fullstendig over denne. Det være seg ved å ta gjenstanden i bruk, la andre bruke den, avhende den mv.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) i flere avgjørelser tatt stilling til hvem som må anses som eier i bilansvarslovas forstand. I avgjørelse FinKN 2018-915 uttalte nemnda følgende:

Hvem som skal anses som eier, avgjøres av domstolene etter en konkret vurdering i det enkelte tilfellet basert på foreliggende kontrakter, vitneforklaringer om faktisk bruk osv. Om dette viser nemnda til den grundige drøftelse som er gjort i "Tingsretten", Falkanger og Falkanger, 7. utgave side 45 flg.

Videre har nemnda i samme avgjørelse uttalt at:

Trafikksforsikringsforeningen må selvsagt ta utgangspunkt i det som fremgår av Motorvognregisteret, men dersom det kan gjøres overveiende sannsynlig at virkeligheten er en annen enn det registeret viser, må foreningen legge dette faktum til grunn for sine avgjørelser.

Etter dette vil opplysningene som fremgår av Motorvognregisteret om eierforholdet danne et utgangspunkt, men ikke ha avgjørende betydning hvis klager, altså du, kan sannsynliggjøre at han ikke har vært reell eier av kjøretøyet i gebyrperioden.

Vedrørende kravet "overveiende sannsynlig" legger nemnda til grunn at det er overvektsprinsippet som gjelder, dvs. mer enn 50 prosent. Om dette viser nemnda til "Tvisteloven", kommentarutgave, Schei m. fl. s. 987. Nemnda la i FinKN 2018-930 til grunn at det var klageren som hadde bevisbyrden for at opplysningene i Motorvognregisteret ikke var i tråd med virkeligheten.

Nemnda har videre slått fast at det må stilles forholdsvis strenge krav til bevisets styrke, og skriver i avgjørelse FinKN 2019-049 at:

Det er ikke tilstrekkelig å påstå at et eierskifte har funnet sted, og det er heller ikke tilstrekkelig at kjøpers navn og adresse oppgis. Det må som et minstekrav, fremlegges en bekreftelse fra kjøperen om at et salg har funnet sted, normalt gjennom en skriftlig avtale om kjøp/salg.

Spørsmålet er følgelig om du har dokumentert at det er overveidende sannsynlig at virkeligheten er en annen enn det som fremgår av Motorvognregisteret.

Det er ikke fremlagt noen dokumentasjon vedrørende et eierskifte i 1979.

Det fremgår imidlertid av TFFAuto at noen andre har forsikret kjøretøyet en periode i 2013 og 2014. Det er intet i veien for å overlate forsikringsansvaret til en annen. Uten andre holdepunkter kan vi derfor ikke se at dette dokumenterer at kjøretøyet var solgt på tidspunktet for gebyrileggelsen.

Det bemerkes også at kjøretøyet ble registrert i ditt navn i 1984, altså fem år etter kjøretøyet påstås solgt.

I denne saken kan vi derfor ikke se at det er dokumentert utover din redegjørelse av kjøretøyet ble solgt i 1979, og vi kan ikke se at opplysningene i seg selv er tilstrekkelig for å sannsynliggjøre at kjøretøyet ble solgt forut av gebyrileggelsen.

Etter dette finner vi det ikke sannsynliggjort at eierforholdene i Motorvognregisteret ikke var i tråd med virkeligheten, og informasjonen i registeret må legges til grunn. Det fremgår av Motorvognregisteret at du er, og var, eier av kjøretøyet, og forsikringspliktig, i den aktuelle perioden.

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. Dersom kjøretøyet ble solgt i 1979 har du hatt svært god tid til å ordne opp i forholdet, enten ved å levere inn salgsmelding eller ved å få kjøretøyet administrativt avregistrert. Vi kan ikke se at det er anført eller dokumentert forhold som tilsier at dette var utenfor din kontroll, og gebyret kan da ikke ettergis etter dispensasjonsbestemmelsen.

(...)

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Når det gjelder anførselen om at klager ikke var eier av kjøretøyet, er nemnda i det vesentlige enig med sekretariatet i dets uttalelse om de gjeldende regler og vurdering av de faktiske forhold som er opplyst i saken. Nemnda viser derfor til det som er inntatt av sekretariatets avgjørelse ovenfor, men vil likevel knytte noen kommentarer til spørsmålet på bakgrunn av at klager har bedt saken vurdert i nemnd.

Utgangspunktet er at det er selger som har plikt til å sørge for registrering av eierskiftet, og at det er klager som må gjøre det overveiende sannsynlig at eierskiftet har funnet sted til tross for at det ikke er registrert.

Klager har opplyst at salget fant sted i 1979. Dette står i sterk motstrid til at han er registrert som eier fra 5.11.84, og at han forsikret kjøretøyet i perioden fra 5.11.84 til 14.2.91. Kjøretøyet var deretter uforsikret til forsikring ble tegnet av en annen person slik det går frem av saksfremstillingen ovenfor. Klager har ikke opplyst noe om hvem som tegnet denne siste forsikringen, eventuelt om det var vedkommende som var den nye eieren. Han har også opplyst at kjøperen er død. Kunnskapen om vedkommendes død trekker i retning av at klager vet hvem som kjøpte kjøretøyet, men at han ikke har villet opplyse om det.

Nemnda er etter dette kommet til at gebyret er korrekt ilagt klager som eier av kjøretøyet.

Når det gjelder den rettslige adgangen til å dispensere fra et ilagt gebyr, helt eller delvis, viser nemnda til det sekretariatet skriver om dette ovenfor, og som etter nemndas syn er i tråd med gjeldende rett.

Uklarheten om eierforholdet til kjøretøyet kan etter nemndas syn heller ikke føre til hel eller delvis dispensasjon fra det ilagte gebyret som strekker seg over perioden fra 30.10.18 til og med 18.3.20. Som nevnt, var det klagers plikt å sørge for omregistrering. Han kunne uansett sørget for avregistrering av kjøretøyet før gebyrordningen trådte i kraft eller senest i tidsrommet mellom innføringen 1.3.18 til gebyret ble ilagt høsten 2018. Nemnda viser i så måte til det skriv som ble sendt ham fra Trafikkforsikringsforeningen i august 2017, og som forklarte om nyordningen og hvorledes man kunne unngå å bli ilagt gebyr. Fremlagt utskrift av logg for kundekontakt i Trafikkforsikringsforeningen viser også at klager under kontakt 20.5.19 på nytt ble opplyst om adgangen til administrativ avregistrering, men at han motsatte seg å gjøre noe mer med saken.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter da å betale gebyr for hele perioden.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).